

A cavaletti munka fontossága a ló és lovas kiképzésében

Hauk Zsófia

Lótenyésztő, lovassport szervező agrármérnöki, Bsc. képzés, nappali tagozat

Állattenyésztési Tudományok Intézet/Állatnemesítési Tanszék

Belső témavezető: Dr. Gyovai Petra, egyetemi adjunktus, MATE Kaposvári Campus

Szakdolgozatomban a cavaletti munka fontosságát szeretném bemutatni a ló és lovasok kiképzésében, két különböző lovas szakágra kitérve, amelyek a díjugratás, és a díjlovaglás. Hipotézisem, hogy Magyarországon az edzések során nem fordítanak nagy figyelmet a rendszeres cavaletti munka használatára. A szakdolgozatom témáját tíz interjúra alapozva dolgoztam fel. Interjú alanyaim közül öt fő a díjlovas-, a másik öt fő pedig a díjugrató szakágat képviseli, a lovassportban kimagasló eredményeket értek el, és edzőként is jelen vannak a pályákon, de ezen túl még fiatal lovak képzésével, és versenyeztetésével is foglalkozzanak.

Az interjú alanyok válaszaiból kiderül, hogy többségük külföldi tapasztalásaik alapján használják a cavalettit a lovaik és lovasaik képzése során.

Szakágakon belül jelentős hasonlóság van a lovaktól elvárt főbb tulajdonságok fejlesztésével kapcsolatban. Mind a két szakágban az ütemesség, és az egyensúly bizonyult a legfontosabb tulajdonságnak egy ló fejlesztésekor. A többi fejlesztendő tulajdonság már specifikusan a szakágtól, és a lótól függ. Például az ugró szakág lovasainál kiemelésre kerültek a tornáztató sorok, és a gimnasztika feladatok is. Érdekes, hogy a két szakág közül a megkérdezett díjlovasok nem használják a rudakat közvetlenül a versenyekre való felkészülés során. A korábbi válaszok alapján olyan fontos alappilléreket emeltek ki, amik elengedhetetlenek egy programlovaglás közben. Ez mind olyan tulajdonság volt, amit javítani lehet a cavaletti munkával. Az ütem tartását, és az egyensúly javítását emelték ki a két szakágat képviselő interjú alanyok a lovasok cavaletti munkával történő készségfejlesztésénél. Meglepődve tapasztaltam, hogy az edzők nem minden esetben tartanak elméleti oktatást a lovasaiknak a végzett cavaletti feladatokról. Pedig véleményem szerint ez elengedhetetlen tényezője lenne a fejlődésnek.

Interjú alanyaimmal folytatott beszélgetéseket követően szeretném javasolni minden díjugrató és díjlovas edzőnek, hogy szánjon egy kis időt arra, hogy tudását elmélyíti a cavaletti használatának témakörében. Mivel lovaink meghatározott számú feladatot (ugrást, díjlovagló feladatot) képesek életük során egészségkárosodás nélkül végrehajtani, ezért lehetséges, hogy egy adott problémát vagy egy új feladatot a ló szervezetére nézve kíméletesebben meg tudunk oldani, tanítani a cavaletti segítségével. Vagy a cavaletti segítségével fejlesztett izomzat alkalmasabbá teszi a lovat (tehát izom, ízületi vagy ínsérülés nélkül lesz képes) egy-egy feladat végrehajtására. Tehát szerencsés esetben időt spórolva a ló egészségi állapotát legkevésbé károsító módon tudunk nagyobb teljesítményre képes lovat képezni. Mivel a cavaletti használatával kapcsolatban szinte nem is hallottam negatív véleményről (szakmailag alátámasztott, balesetvédelmi szempontból biztonságos használat mellett), ezért kívánom, hogy sok ló, lovas és edző munkáját tegye színesebbé, hatékonyabbá a hétköznapiakban majd pedig segítse hozzá a kimagasló sportsikerek eléréséhez.